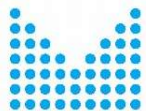

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Metodická porada k výkonu správy místních poplatků obcí Libereckého kraje

Nejčastější pochybení obcí při tvorbě a vyhlášení obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích

Mgr. et Mgr. Pavel Chodúr
zástupce vedoucího oddělení dozoru nad normotvorbou obcí
odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH PREZENTACE

1. Představení novinek připravených Ministerstvem vnitra v oblasti obecní normotvorby

- *Interaktivní vzory OZV*
- *Novinky ve zveřejňování obecních právních předpisů ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů*

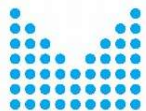
2. Novinky v obecní normotvorně v oblasti místních poplatků

- *Dopady novelizace zákona o místních poplatcích (zákon č. 252/2023 Sb.)*
- *Dopady aktuálního nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 25/22 (Krásná Lípa)*

3. Nejčastější pochybení obcí při tvorbě a vyhlášení OZV o místních poplatcích

- *Nejčastější pochybení obcí při vyhlášení OZV ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů*
- *Nejčastější „obecná pochybení“ při tvorbě OZV*
- *Nejčastější pochybení dle jednotlivých druhů místních poplatků*

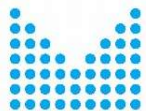
4. Závěr a diskuze

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

1.

Představení novinek připravených Ministerstvem vnitra v oblasti obecní normotvorby

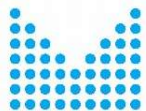

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

PŘEDSTAVENÍ NOVINEK PŘIPRAVENÝCH MINISTERSTVEM VNITRA V OBLASTI OBEČNÍ NORMOTVORBY I.

Interaktivní vzory OZV

- Od srpna 2023 mají obce možnost využívat při tvorbě svých OZV **interaktivní vzory připravené MV = podstatné urychlení a zjednodušení přípravy OZV.**
- V současné době se týká **„pouze“ OZV o místních poplatcích** (ty ale v praxi tvoří cca 40 % všech vydávaných OZV).
- Interaktivní vzory jsou dostupné na: <https://portal.gov.cz/kam-dal/pro-urady-ovm/interaktivni-vzory-pro-tvorbu-obecne-zavaznych-vyhlassek-obci>
- Vzory vycházejí z právního stavu od 1. 1. 2024 (nabývá účinnosti novela zákona o místních poplatcích – zákon č. 252/2023 Sb.).
- Vzory OZV o místních poplatcích vycházejí z principu, že úprava místních poplatků je komplexně a kogentně provedena zákonem, přičemž obce mohou upravovat pouze ty náležitosti, které zákon předvídá (např. výše sazby, splatnost, lhůta pro podání ohlášení, vlastní osvobození a úlevy) – není prostor pro kreativitu obcí.
- Po vyplnění formulářového vzoru je **OZV vygenerována jako opendokument ve formátu .odt**, který umožňuje další editaci – viz ukázka.
- Oproti dřívějším (neinteraktivním) doporučeným vzorům OZV o místních poplatcích již nové vzory **záměrně neobsahují „procesní část“**, která byla nadbytečným opisem zákona o místních poplatcích. Předchází se tím nově situacím, kdy pozdější změny zákona v procesních otázkách nutí obce stávající OZV aktualizovat (novelizovat).
- **Pozn.: Na rok 2024 předpokládáno nasazení dalších interaktivních vzorů OZV** (zejména v oblasti veřejného pořádku).

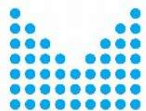

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

PŘEDSTAVENÍ NOVINEK PŘIPRAVENÝCH MINISTERSTVEM VNITRA V OBLASTI OBEČNÍ NORMOTVORBY II.

Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků

- Ke dni 15. srpna 2023 došlo k technické aktualizaci vkladových formulářů za účelem zpřehlednění IS Sbírký právních předpisů, zlepšení uživatelského komfortu a doplnění některých užitečných funkcionalit. Dne 13. října 2023 došlo k aktualizaci webových stránek + do konce roku bude nová a podrobnější struktura vyhledávání právních předpisů
- **Mezi nejvýznamnější změny u vkladových formulářů patří:**
 - přehledné rozdělení formulářů do logických celků,
 - přidání **nápovědy** k vyplňování jednotlivých polí formulářů,
 - přidání nových funkcionalit formulářů – **automatické dopočítávání konkrétního data účinnosti v případě nabytí účinnosti právního předpisu 15. dnem**, možnost přidání více dat nabytí účinnosti právního předpisu a **možnost přidat datum pozbytí platnosti právního předpisu**,
 - zobrazení tlačítka pro přidání přílohy až po vložení samotného textu právního předpisu,
 - možnost stažení vyplněného formuláře, včetně všech vložených příloh, ve formátu ZIP.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

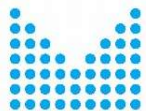
PŘEDSTAVENÍ NOVINEK PŘIPRAVENÝCH MINISTERSTVEM VNITRA V OBLASTI OBEČNÍ NORMOTVORBY III.

Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků

- V souvislosti s aktualizací vkladových formulářů byla provedena i **aktualizace instruktážních videí** ke vkladům a odesílání právních předpisů do Sbírky právních předpisů, která mimo jiné detailně popisují možnosti využití nových funkcionalit formulářů či poskytují návod k odesílání pomocí spisové služby.
- Praktická ukázka aktualizovaných vkladových formulářů: <https://sbirkapp.gov.cz/>

UPOZORNĚNÍ:

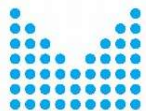
Nejpozději do konce roku 2024 je nezbytné, aby obce ve Sbírce právních předpisů zveřejnily své „starší“ platné a účinné právní předpisy (OZV a nařízení), které byly vydány před 1. 1. 2022. V opačném případě pozbydou ze zákona platnosti (dojde k jejich automatickému zrušení)!!!

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2.

Novinky v obecní normotvorbě v oblasti místních poplatků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NOVINKY V OBECNÍ NORMOTVORBĚ V OBLASTI MÍSTNÍCH POPLATKŮ I.

K 1. 1. 2024 nabývá účinnosti zákon č. 252/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

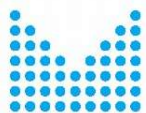
Novelizace přináší následující změny:

- V případě **místního poplatku ze psů** je výslovně vyjádřeno, že poplatkovým obdobím je „kalendářní rok“.

Dopady na vydané OZV: Fakticky žádné, novelizace přináší pouze „potvrzení již existujícího stavu“.

- V případě **místního poplatku z pobytu** dochází ke **změně vymezení předmětu poplatku** – nově se poplatek bude platit **v případě pobytu lázeňské a rehabilitační péče** ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, který je hrazenou zdravotní službou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění nebo pokud je její součástí (doposud poplatek za pobyt související s lázeňskou a rehabilitační péčí platili pouze „samoplátci“, nově jej budou platit všichni).

Dopady na vydané OZV: **Nezbytnost novelizace stávajících OZV** co do vymezení předmětu poplatku. Má-li o to obec zájem, může osoby pobývající na jejím území za účelem komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče **osvobodit od poplatku z pobytu v OZV**.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

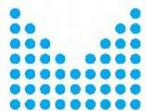
NOVINKY V OBEČNÍ NORMOTVORBĚ V OBLASTI MÍSTNÍCH POPLATKŮ II.

Novelizace přináší následující změny:

- Zásadní **změny v procesní části zákona** o místních poplatcích (stanoveny konkrétní podmínky, kdy se poplatek „vyměřuje poplatkovému subjektu jeho předepsáním do evidence poplatků“ a kdy se vyměřuje rozhodnutím, nová úprava doměření poplatku a opakovaného doměření, nová úprava vyměření poplatku „na žádost“, a procesu „sankčního navyšování poplatku“ v případě pozdní úhrady poplatku nebo jeho části atd.).

Dopady na vydané OZV: Pravidelnou součástí vydaných OZV zpracovávaných na základě dřívějších doporučených vzorů byla i procesní část upravující zejména problematiku vyměřování a sankčního navyšování poplatku, která byla opisem stávajícího znění zákona. **Po 1. 1. 2024 se uvedené části OZV dostanou do kolize s novou procesní úpravou obsaženou v zákoně o místních poplatcích.** Je tedy nezbytné, aby obce na změnu právní úpravy reagovaly **novelizací svých OZV nebo vydáním zcela nových OZV** dle aktuálních doporučených vzorů (lze využít interaktivní vzory OZV).

- V případě, že ve stávající OZV obce o místním poplatku bude **po 1. 1. 2024 obsažen opis dosavadní úpravy procesních ustanovení** (tj. znění zákona o místních poplatcích do konce roku 2023), **nelze takovou procesní úpravu obsaženou v OZV ze své podstaty aplikovat a musí být postupováno dle nového znění zákona o místních poplatcích.**
- V dané situaci půjde **o zjevnou, přímou a jednoznačnou kolizi znění OZV se zákonem** – uplatní se tedy aplikační princip *lex superior derogat legi inferiori*, tj. právní norma obsažená v předpisu vyšší právní síly má přednost před normou obsaženou v předpisu nižší právní síly.

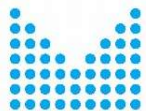
MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

DOPADY AKTUÁLNÍCH NÁLEZŮ ÚSTAVNÍHO SOUDU NA OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH I.

Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství (§ 10e a násl. zákona o místních poplatcích)

➤ **Nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 25/22 (Krásná Lípa)**

- Město Krásná Lípa v rámci své OZV o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství stanovilo **sazbu poplatku 1100 Kč**, přičemž **zavedlo úlevu na poplatku ve výši 440 Kč pro poplatníky z titulu přihlášení ve městě**.
- Ve svém důsledku tak zákonem stanovená skupina poplatníků z titulu „přihlášení ve městě“ platila poplatek ve výši 660 Kč, kdežto druhá zákonem stanovená skupina poplatníků z titulu „vlastnictví nemovité věci“ (tj. chataři apod.) měla platit 1100 Kč. **Město odlišnou výši poplatku pro „chataře“ odůvodňovalo jejich údajně vyšší produkcí komunálního odpadu oproti osobám, které jsou ve městě přihlášeny.**
- Předmětná úleva byla u Ústavního soudu napadena Ministerstvem vnitra pro nezákonnost. **Ústavní soud tomuto návrhu vyhověl.**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

DOPADY AKTUÁLNÍCH NÁLEZŮ ÚSTAVNÍHO SOUDU NA OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH II.

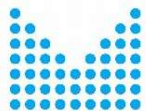
Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství (§ 10e a násl. zákona o místních poplatcích)

➤ Nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 25/22 (Krásná Lípa) – pokračování:

Ústavní soud v dané věci po podrobném přezkoumání dospěl k následujícímu závěru:

„Z kogentních ustanovení zákona o místních poplatcích vyplývá, že poplatek za obecní systém odpadového hospodářství podle § 10f téhož zákona zásadně spočívá na rovném rozložení nákladů mezi jednotlivé skupiny poplatníků vymezené v § 10e téhož zákona a výše tohoto poplatku je neutrální směrem k rozsahu vyprodukovaného odpadu, protože týž zákon za srovnatelným účelem v podrobnostech upravuje v § 10i až § 10n poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Podle § 10d odst. 2 téhož zákona tak lze zavést současně pouze jeden z poplatků za odpad a jejich parametry nelze vzájemně kombinovat, nelze-li to ospravedlnit věcnými důvody opodstatněnými zejména místními zvláštnostmi dané obce. Nelze proto upravit úlevu na poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, která tyto základní parametry narušuje s cílem, aby výše poplatku zohlednila rozsah vyprodukovaného odpadu, či aby základní parametry tohoto poplatku měly v důsledku takové úlevy srovnatelný účinek, aniž pro to existují legitimní věcné důvody a tato modifikace byla provedená přiměřeným způsobem.

Napadené ustanovení, které upravuje úlevu na místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství pro osoby s trvalým pobytem na území města, aniž tak činí přiměřeně k jemu otevřeně deklarovanému cíli, proto odporuje § 10d odst. 2 zákona o místních poplatcích, protože tím zavádí prvky jiného podrobně upraveného poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, jakož i § 10e a § 10f téhož zákona, protože tím narušuje základní parametry tohoto poplatku spočívající v rovném rozložení nákladů mezi jednotlivé skupiny poplatníků bez věcného důvodu.“

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

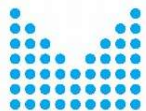
DOPADY AKTUÁLNÍCH NÁLEZŮ ÚSTAVNÍHO SOUDU NA OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH III.

Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství (§ 10e a násl. zákona o místních poplatcích)

➤ Nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 25/22 (Krásná Lípa) – pokračování:

Na uvedeném závěru Ústavního soudu nic nemění ani případný vyšší počet chatařů, kteří v obcích využívají obecní systém odpadového hospodářství:

*„Je zřejmé, že ve městě jako turistické destinaci na okraji Národního parku České Švýcarsko je poměr osob přihlášených v obci a ‚rekreantů‘ jiný ve srovnání například s krajským nebo okresním městem, a rozložení účasti na nákladech za komunální odpad se může u některých osob skutečně lišit. Oprávnění obce spravovat věci na svém území podle jejích místních poměrů je ostatně podstatou jejího práva na samosprávu, což Ústavní soud respektuje. Proto se neomezil toliko na prosté konstatování porušení zákona, nýbrž zabýval se tím, jaké jsou skutečné motivace města k přijetí napadeného ustanovení. **Avšak ze zkoumání těchto pohnutek vyplynulo, že městem přijatá modifikace zákonného nastavení poplatku jeho zvláštní situaci nijak neřeší.** Naopak, jak se podává ze shora uvedeného, kritérium trvalého pobytu je přehnaně paušalizující. Město v tomto směru jde lapidárně vyjádřeno ‚z extrému do extrému‘. Má-li proto město nadále za to, že jeho místním poměrům lépe odpovídá poplatek, který zohledňuje, v jaké míře se kdo skutečně podílí na nákladech odpadového systému, **necht’ využije poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.**“*

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

DOPADY AKTUÁLNÍCH NÁLEZŮ ÚSTAVNÍHO SOUDU NA OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH IV.

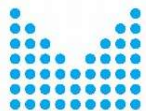
Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství (§ 10e a násl. zákona o místních poplatcích)

➤ **Nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 25/22 (Krásná Lípa) – pokračování:**

Ústavní soud se v předmětném nálezu také vyjádřil, **za jakých podmínek mohou obce v rámci OZV stanovovat vlastní osvobození a úlevy na jimi zavedených místních poplatcích** (samotný § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích limitaci neobsahuje). Přípustnost „nadstavbových“ osvobození a úlev záleží dle Ústavního soudu na **konkrétních okolnostech dané věci, tedy účelu toho kterého poplatku, jeho základních parametrech a důvodech, které k jejich stanovení obec vedly.**

Úlevou nebo osvobozením od místního poplatku nelze změnit jeho základní parametry tak, aby ve svém důsledku **odporovaly kogentním ustanovením zákona**, aniž pro to má obec **legitimní důvody**, a taková změna je **provedena přiměřeným způsobem**. Je třeba vycházet ze všech okolností konkrétní věci, přičemž je třeba zkoumat:

1. *jaký účel sleduje zákonná úprava,*
2. *jaký účel sleduje obec napadeným ustanovením,*
3. *zda je obcí sledovaný účel legitimní*
4. *zda je napadené ustanovení v tomto směru přiměřené, tj.*
 - a) *zda je obcí přijaté řešení způsobilé dosáhnout deklarovaného účelu,*
 - b) *zda neexistuje srovnatelně účinné řešení, které kogentním ustanovením zákona neodporuje.*

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

3.

Nejčastější pochybení obcí při tvorbě a vyhlašování OZV o místních poplatcích

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI VYHLAŠOVÁNÍ OZV VE SBÍRCE PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ I.

Závažná pochybení při vyhlásování OZV, ke kterým je aplikační orgán povinen přihlížet:

- **Nevyhlášení OZV ve Sbírce právních předpisů** (povinnost od 1. 1. 2022), ale na úřední desce obecního úřadu (vyhlásování dle právního stavu do konce roku 2021).

Důsledek: uvedené „vyhlášení“ nemá žádné právní účinky a podle OZV nelze postupovat.

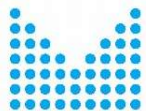
- Pozor, platí pouze pro OZV vyhlásované po 1. 1. 2022. V případě OZV vyhlásovaných na úředních deskách před tímto datem je podle § 9 zákona č. 35/2021 Sb. stanoveno tříleté přechodné období (tj. do konce roku 2024) pro jejich „dodatečné“ zveřejnění ve Sbírce právních předpisů pod sankcí pozbytí jejich platnosti.

- **Vyhlášení návrhu OZV ve Sbírce právních předpisů před tím, než byl schválen zastupitelstvem obce.**

Důsledek: nejedná se o vyhlášení právního předpisu, ale zveřejnění jiného dokumentu, který právním předpisem není, s nutností podání žádosti o jeho „výmaz“ (§ 5 odst. 4 zákona č. 35/2021 Sb.). OZV musí být vyhlášena až po schválení zastupitelstvem obce, jinak vyhlášení nemá žádné účinky.

- **Vyhlášení pouze části OZV** – obec v důsledku pochybení vyhlásí ve Sbírce právních předpisů text OZV bez některých ustanovení, s absencí některých stran či závazných příloh (např. s vymezením veřejných prostranství podléhajících poplatku za užívání veřejného prostranství).

Důsledek: nejedná se o vyhlášení právního předpisu, ale zveřejnění jiného dokumentu, který právním předpisem není, s nutností podání žádosti o jeho „výmaz“ (§ 5 odst. 4 zákona č. 35/2021 Sb.). OZV musí být vyhlášena znovu v plném (zastupitelstvem schváleném) znění. Účinky má až „druhé“ – úplné – vyhlášení.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI VYHLAŠOVÁNÍ OZV VE SBÍRCE PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ II.

Závažná pochybení při vyhlásování OZV, ke kterým je aplikační orgán povinen přihlížet:

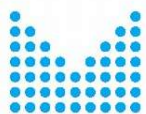
- **Vyhlášení OZV tzv. „náhradním způsobem“** na úřední desce v režimu § 2 odst. 4 a 5 zákona č. 35/2021 Sb., **aniž pro to jsou splněny zákonem předvídané podmínky**, tj. existence (zpravidla technické) překážky bránící zveřejnění ve Sbírce právních předpisů + uveřejnění informace o existenci překážky na úřední desce Ministerstva vnitra.

Důsledek: vyhlášení na úřední desce nemá právní účinky, OZV je vyhlášena až jejím zveřejněním ve Sbírce právních předpisů.

- **Vyhlášení OZV až poté, co měla dle svého závěrečného ustanovení nabýt účinnosti**

(Př.: V OZV je stanoveno, že nabývá účinnosti dne 1. 1. 2024, avšak ve Sbírce právních předpisů je vyhlášena až 5. 1. 2024).

Důsledek: aplikuje se zákonné pravidlo § 4 odst. 3 zákona č. 35/2021 Sb., dle kterého platí, že je-li v OZV stanoven den nabytí účinnosti, který předchází dni jejího vyhlášení, nabývá OZV účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

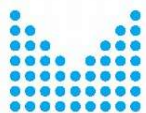

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI VYHLAŠOVÁNÍ OZV VE SBÍRCE PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ II.

Méně závažná pochybení při vyhlásování OZV, která nemají vliv na právní účinky:

- **Chybné vyplnění „metadat“** (průvodních informací o obsahu OZV – ukázka metadat viz pravý sloupec <https://sbirkapp.gov.cz/detail/SPPVTZXHNYIWU2Q4>)
 - **Metadata zveřejňovaná ve Sbírce právních předpisů v praxi nemusí vždy odpovídat skutečnému obsahu právního předpisu = na metadata se nelze na 100 % spoléhat** (zejména v případech metadat účinnosti právního předpisu či označení právního předpisu, který je rušen nebo měněn)
 - Odpovědnost za úplnost a správnost metadat nesou obce.
 - Účelem metadat je především poskytnutí základních přehledových informací o právním předpisu + nástroj k umožnění vyhledávání, třídění a filtrování právních předpisů ve Sbírce
 - Chyba v metadatech nemá vliv na vyhlášení, potažmo zveřejnění právního předpisu ve Sbírce.
 - Chyba v metadatech je zásadně odstranitelná.
- Vyhlášení OZV **v jiném než otevřeném a strojově čitelném formátu** (tj. formátu .docx či .odt).

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

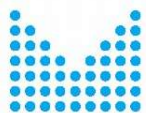
NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH I.

Nejčastější formální pochybení:

- Nesprávné **číslování** OZV (*číslování provádí automatizovaně Sbírka právních předpisů*).
- Nedostatky v **gramatice**, interpunkci a **chybné číslování** odstavců a článků.
- **Nedodržování legislativně-technických zvyklostí** při členění ustanovení OZV.
- Používání **neurčitých právních pojmů** a **zmatečných formulací**, jež mohou způsobovat aplikační obtíže či vést k nezákonnosti OZV.
- Chybné **vnitřní odkazy** na jednotlivá ustanovení v rámci OZV.
- **Zkracování** tzv. „**legisvakanční lhůty**“ pro nabytí účinnosti pod 15 dnů

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 6. 2015, č. j. 15 A 8/2014-31: „účinnost obecně závazné vyhlášky obce standardně nastává patnáctým dnem po vyhlášení nebo později a že dřívější účinnost připadá v úvahu jen výjimečně, a to za přítomnosti obecného zájmu, který musí být naléhavý. Výjimka v případě naléhavého obecného zájmu nesmí být zneužívána, přičemž *za naléhavý obecný zájem nelze dle žalobkyně zcela jistě považovat fiskální zájmy obce na úkor adresátů veřejné správy. Jakkoliv může být příjem z místních poplatků pro obce významný, tak fiskální zájem nemůže nikdy převýšit zájem na možnosti tvůrců tohoto příjmu řádně se seznámit se svojí novou povinností a připravit se na ni.*“

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2017, č. j. 1 As 5/2017-76, bod 61: „*Pokud nebyl důvod pro stanovení dřívější účinnosti předpisu a přesto ho tvůrce předpisu stanovil, tak nelze pravidlo o dřívější účinnosti aplikovat a účinnost předpisu je třeba posuzovat dle subsidiárního pravidla o časové působnosti právního předpisu. V projednávaném případě tedy právní předpis nabyl účinnosti nejpozději 15 dní po vyhlášení.*“

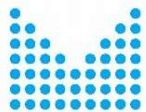
MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH II.

Nejčastější obecná věcná pochybení:

- Vlastní **úprava vzniku/zániku** poplatkové povinnosti.
(*upraveno zákonem o místních poplatcích*)
- Úprava **prokazování** skutečností rozhodných pro osvobození, případně stanovení **způsobu prokazování** konkrétních skutečností.
(*upraveno daňovým řádem*)
- Zúžení **formy podání ohlášení**, např. pouze písemně, nikoli už ústně do protokolu (*upraveno daňovým řádem*).
- Úprava **přechodu ohlašovací povinnosti** na zákonné zástupce nebo opatrovníky a poplatníků, kteří nenabýli plné svéprávnosti nebo jsou omezeni ve svéprávnosti (*upraveno daňovým řádem a zákonem o místních poplatcích*).
- Úprava **způsobu placení** poplatku (*upraveno daňovým řádem*).
- Úprava dalších **procesních otázek správy poplatku**, které obci na základě zmocnění v § 14 odst. 2 až 5 ZMP upravovat nepřísluší.
- Stanovování **diskriminačních nebo nezákonných osvobození nebo úlev** na poplatku.
- Kombinace **starých a nových vzorů Ministerstva vnitra**.
- Doplnování **vzorů o nezákonná ustanovení**, např. převzetí celých pasáží a ustanovení z dosavadních OZV.
- **Nerespektování ročního poplatkového období** u poplatku ze psů či poplatků za komunální odpad – OZV nenabývá účinnosti k 1. lednu kalendářního roku, nýbrž až v jeho průběhu, a působí tudíž zpětně (*uvedený postup může vést k neaplikovatelnosti OZV, neboť pro něj zpravidla nebudou existovat přiměřené ospravedlnitelné důvody*).
- Obec v **OZV určí vedle denní sazby poplatku paušální částku poplatku**, ale v rozporu s § 14 odst. 3 písm. d) ZMP **opomene v OZV upravit způsob její volby**.

UPOZORNĚNÍ: Nad rámec toho, co taxativně stanoví § 14 odst. 2 až 5 zákona o místních poplatcích obce nic dalšího upravovat v OZV autonomně nemohou!

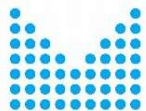

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH III.

Nejčastější věcná pochybení – poplatek ze psů:

- Obec stanoví, že poplatková **povinnost držitele psa vzniká v okamžiku, kdy pes dosáhne stáří 3 měsíců**. Poplatek se ale platí ze psů starších 3 měsíců.
- Obec stanoví, že **poplatníky jsou pouze fyzické osoby přihlášené nebo se sídlem na území obce**. Poplatníky jsou ale též právnické osoby.
- Obec v OZV **neurčí sazby poplatku pro všechny případy držení psa** – např. určí sazby pouze pro psy držené v rodinných domech a bytových domech, nikoliv však v jiných objektech (rekreační chaty, střežené objekty...).
- Obec **neurčí pro poplatníky starší 65 let sníženou sazbu poplatku**.
- Obec ukládá v OZV **povinnost označit psa psí známkou** vydanou správcem poplatku oproti zaplacení poplatku.

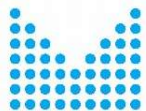

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH IV.

Nejčastější věcná pochybení – poplatek z pobytu:

- Obec v rozporu se zákonem **stanovuje paušální částku poplatku z pobytu** (např. za rok).
- Obec **ukládá poplatníkovi povinnost uhradit plátcí poplatek z pobytu v den započetí pobytu nebo v den jeho ukončení**. Obec k uvedené úpravě nemá zmocnění.
- Obec v OZV stanoví, že plátce je v rámci **podání ohlášení** nebo v rámci **oznamování změn ohlášených údajů** povinen uvádět počet osob, kterým poskytl úplatný pobyt, celkový počet dnů pobytu těchto osob, počet osob osvobozených od poplatku, celkovou výši vybraných poplatků apod. Uvedené údaje však nespádají pod údaje rozhodné pro stanovení poplatku, které by měl plátce poplatku povinnost v ohlášení uvádět. Uvedené údaje plynou ze záznamů vedených v evidenční knize vedené dle § 3g ZMP, do nichž může správce poplatku v případě pochybností nahlížet.
- Obec v OZV stanoví plátcí poplatku **povinnost předkládat správci poplatku k datu odvedení poplatku kopii záznamů z evidenční knihy**. Uložení této povinnosti není možné, neboť jde nad rámec § 14 odst. 2 až 5 ZMP.

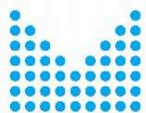

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH V.

Nejčastější věcná pochybení – poplatek za užívání veřejného prostranství:

- Obec v rámci OZV uvádí, že **poplatku podléhá jiný způsob zvláštního užívání veřejného prostranství, než je vymezen v taxativním (uzavřeném) výčtu uvedeném v § 4 odst. 1 ZMP.**
- Obec v OZV stanoví, že poplatková **povinnost zaniká v okamžiku, kdy je veřejné prostranství uvedeno do stavu před započítáním zvláštního užívání (například uklizeno).** Uvedené je v rozporu se zákonem, neboť poplatková povinnost zaniká v návaznosti na ukončení zákonem vymezeného zvláštního užívání a obnovení možnosti obecného užívání veřejného prostranství.
- Obec v rámci OZV v rozporu s § 14 odst. 4 ZMP **nevymezí konkrétní veřejná prostranství,** jejichž užívání podléhá zavedenému místnímu poplatku, nebo je **vymezí neurčitě.**
- Obec v rámci OZV **uvede jako místa podléhající poplatku taková místa, která nesplňují kritéria veřejného prostranství** (například veřejné pohřebiště), nebo jejichž zvláštní užívání nemůže být regulováno místním poplatkem (například les či dálnice).
- Obec v rámci OZV určuje **zvýšenou sazbu poplatku** (až desetinásobek základní sazby) **pro způsoby zvláštního užívání veřejného prostranství, u kterých to § 4 odst. 4 ZMP nepřipouští,** například pro *umístění dočasných staveb sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění zařízení sloužících pro poskytování služeb, pro umístění cirkusů* či používání veřejného prostranství pro reklamní akce.
- Obec v rámci OZV určuje v rozporu s § 4 odst. 4 ZMP **paušální částku za jiné časové období, než je týden, měsíc nebo rok užívání veřejného prostranství,** například za den, čtvrtletí, pololetí, za „kalendářní“ týden, měsíc a rok či za „každý i započatý“ týden, měsíc nebo rok.

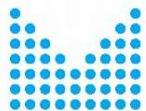

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH VI.

Nejčastější věcná pochybení – poplatek ze vstupného:

- Obec v rámci vymezení předmětu poplatku v OZV uvádí, že **poplatek se vybírá též ze vstupného na jiné akce, než jsou akce kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní**. Uvedené je v rozporu s § 6 odst. 1 ZMP, neboť poplatku podléhá pouze vstupné vybírané na taxativně vymezených typech akcí, přičemž obec není oprávněna jejich výčet rozšiřovat.
- Obec zavede v OZV **paušální částku poplatku ze vstupného pro některé typy akcí, aniž by pro ně zároveň určila procentuální sazbu poplatku** (poplatníkovi není umožněna volba mezi procentuální sazbou a paušální částkou). Uvedený postup je v rozporu s § 6 odst. 3 ZMP – **procentuální sazba poplatku musí být v OZV vždy určena**.
- Obec v OZV určí, že po dohodě s obcí může poplatník platit **paušální částku poplatku, aniž by stanovila její konkrétní výši**. Uvedené je v rozporu s § 6 odst. 3 ZMP, neboť výše paušální částky poplatku musí být v OZV předepsána a nelze o ní *ad hoc* pro jednotlivý případ smlouvat (poplatník si ji může toliko zvolit namísto procentuální sazby poplatku).
- Obec v rámci OZV **určí splatnost poplatku před započítáním akce, na které se vybírá vstupné**, případně před jejím ukončením. Uvedený postup není možný, neboť pořadateli akce v daném okamžiku ještě nevznikla poplatková povinnost (nedošlo k naplnění předmětu poplatku vymezeného v § 6 odst. 1 ZMP).
- Obec v rámci OZV **určuje další povinnosti spojené s placením vstupného na akce**, například povinnost používat vstupenky označené obecním úřadem či předkládat správci poplatku ústřižky ze zakoupených vstupenek. Stanovení obdobných povinností není možné, neboť jde nad rámec § 14 odst. 2 až 5 ZMP.

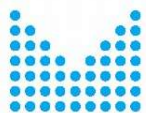

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH VII.

Nejčastější věcná pochybení – poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst:

- Obec v OZV v rozporu s § 10 ZMP **vymezí jako vybraná místa, do kterých je vjezd s motorovým vozidlem umožněn pouze na základě vydaného povolení, místa, která nelze považovat za výjimečná** (historicky cenná, památkově nebo urbanisticky významná či tvořící významný krajinotvorný prvek apod.), například určitý průjezdný úsek pozemní komunikace mezi obcemi.
- Obec zavede v OZV **paušální částku poplatku za povolení vjezdu pro určité období, aniž by zároveň určila denní sazbu poplatku** (poplatníkovi není umožněna volba mezi denní sazbou a paušální částkou). Uvedený postup je v rozporu s § 10 odst. 3 ZMP – **denní sazba poplatku musí být v OZV vždy určena.**
- Obec v OZV určí, že **po dohodě s obcí může poplatník platit paušální částku poplatku, aniž by stanovila její konkrétní výši.** Uvedené je v rozporu s § 10 odst. 3 ZMP, neboť výše paušální částky poplatku musí být v OZV předepsána a nelze o ní *ad hoc* pro jednotlivý případ smlouvat (poplatník si ji může toliko zvolit namísto denní sazby poplatku).
- Obec v rámci OZV upravuje nad rámec § 14 odst. 2 až 5 ZMP **otázky týkající se obsahu vydaného povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst**, proceduru jeho vydávání či podmínky, za kterých bude povolení vydáno.
- Obec v rámci OZV stanovuje nad rámec § 14 odst. 2 až 5 ZMP a § 10 písm. a) až d) zákona o obcích **povinnost umístit vydané povolení k vjezdu v motorovém vozidle na viditelné místo** (například za čelní sklo).

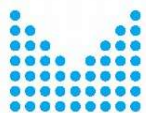

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH VIII.

Nejčastější věcná pochybení – poplatek za obecní systém odpadového hospodářství:

- Obec **zavádí poplatek za obecní systém odpadového hospodářství nebo mění jeho konstrukční prvky (například sazbu poplatku) s účinností k jinému datu, než je 1. leden.** Obec tak nerespektuje zákonem stanovené poplatkové období, jímž je dle § 10o odst. 1 ZMP kalendářní rok, protože může být OZV pro rozpor s principem neretroaktivity daňových předpisů v neprospěch poplatníka v daném kalendářním roce **neaplikovatelná** (aplikovatelnou se stane zhojením nezákonnosti až v následujícím poplatkovém období).
 - K uvedenému viz společné stanovisko MV a MF: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/mistni-spravni-a-soudni-poplatky/aktualni-informace/2023/spolecne-stanovisko-ministerstva-vnitra-50463>
- Obec v rámci OZV **zavádí plošnou úlevu nebo osvobození od poplatku pouze v návaznosti na příslušnost k jedné nebo druhé zákonem stanovené kategorii poplatníků** – tj. poplatníkům z důvodu „přihlášení v obci“ [§ 10e písm. a) ZMP] nebo poplatníkům z důvodu „vlastnictví nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba“ [§ 10e písm. b) ZMP]. Uvedené osvobození obchází zákonem stanovenou konstrukci poplatku – viz nález sp. zn. Pl. ÚS 25/22 (Krásná Lípa)
- Obec v rámci OZV zavádí **osvobození od poplatku pro cizince s odůvodněním, že správa poplatku ve vztahu k této skupině osob představuje pro správce poplatku nadměrnou administrativní zátěž** a poplatky jsou obtížně vymahatelné. Uvedené osvobození není přípustné, neboť administrativní zátěž či obtížná vymahatelnost nejsou legitimními důvody pro osvobození od poplatku.

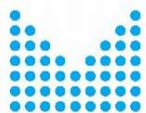

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH IX.

Nejčastější věcná pochybení – poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci I.

- Obec v rámci OZV vymezuje předmět poplatku tak, že **poplatku nepodléhá pouze odkládání „směsného“ komunálního odpadu z nemovité věci, ale též odkládání dalších (vytříděných) složek komunálního odpadu**, například bioodpadu, plastů, papíru, kovů, objemného komunálního odpadu apod. Uvedený postup je v rozporu s § 10j ZMP, neboť poplatek může být vybírán toliko za odkládání směsného komunálního odpadu z nemovité věci, nikoliv též za odkládání jeho vytříděných složek.
- Obec v rámci OZV **upravuje, dokdy nejpozději či jakým způsobem má plátce od poplatníků vybrat poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**. Způsob a termín vybírání poplatků plátcem poplatku od poplatníků je věcí jejich soukromoprávní dohody. Normování uvedené problematiky jde nad rámec § 14 odst. 2 až 5 ZMP.
- Obec v rámci OZV **nastavuje minimální základ dílčího poplatku v diferencované podobě** například v návaznosti na typ nemovité věci, z níž je směsný komunální odpad odkládán, nebo v návaznosti na skutečnost, zda je či není nemovitá věc trvale obydlená. Uvedená diferenciací se přičítá principu, na kterém je poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci postaven a podle nějž má **směsný komunální odpad stejnou hodnotu** bez ohledu na to, kdo a v jaké nemovité věci jej vyprodukoval.
- Obec v rámci OZV **zavádí sazbu poplatku v paušalizované podobě „ceníku“ za provedené svozy soustředovacích prostředků o určitých objemech**. Sazbu poplatku za odkládání komunálního z nemovité věci nelze uvedeným způsobem určovat, neboť musí být stanovena v podobě předvídané § 10i ZMP, tj. až 6 Kč za kilogram, je-li základem hmotnost odpadu, nebo až 1 Kč za litr, je-li základem objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ OBCÍ PŘI TVORBĚ OZV O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH X.

Nejčastější věcná pochybení – poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci II.

- Obec v rámci OZV **určuje sazbu poplatku v diferencované podobě** například v návaznosti na typ nemovité věci, z níž je směsný komunální odpad odkládán, typ soustředovacího prostředku, do kterého je odpad odkládán, nebo v návaznosti na skutečnost, zda je či není nemovitá věc trvale obydlená. Uvedená diferenciací se přičítá principu, na kterém je poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci postaven a podle nějž **má směsný komunální odpad stejnou hodnotu** bez ohledu na to, kdo a v jaké nemovité věci jej vyprodukoval či do jakého typu soustředovacího prostředku jej odložil.
- Obec **zavádí poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci nebo mění jeho konstrukční prvky (například sazbu poplatku) s účinností k jinému datu, než je 1. leden** (viz shodně jako v případě poplatku za OSOH).
- Obec v rámci OZV **zavádí osvobození nebo úlevy od poplatku pro poplatníky, kteří odkládají směsný komunální odpad z některých typů nemovitých věcí** (například z nemovitých věcí zahrnujících stavby pro rodinnou rekreaci) či je **odkládají do určitých typů soustředovacích prostředků** (například kontejnerů o objemu 1100 l). Pro tato osvobození nebo úlevy od poplatku nemohou s ohledem na princip poplatku „platiš, kolik vyhodíš“ existovat objektivní a racionální důvody, tudíž jejich zavedení bude odporovat principu rovného zacházení (zákazu diskriminace).
- Obec zavádí poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem podle kapacity soustředovacích prostředků na odpad, přičemž v rámci OZV **určuje splatnost celého poplatku datem v průběhu poplatkového období (kalendářního roku), za které se poplatek platí**. Problematické s ohledem na skutečnost, že celková výše poplatku může být známa až po skončení poplatkového období.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost.